SISEMINISTEERIUM

KÄSKKIRI

Kinnitatud 28.07.2015 kk-ga nr 1-23/50
Muudetud 20.01.2016 kk-ga nr 1.1-4/010
Muudetud 16.08.2018 kk-ga nr 1.1-4/145
Muudetud 8.01.2019 kk-ga nr 1.1-4/1
Muudetud 28.02.2022 kk-ga nr 56
Muudetud 23.05.2022 nr 120

Toetuse andmise tingimused rakendusasutuse tegevusteks prioriteetse suuna 12 „Haldusvõimekus“ meetme 12.1 „Riigi võimekuse tõstmine inimressursside arendamise ja institutsionaalse suutlikkuse parendamise kaudu“ tegevuse 12.1.4 „Kohalik ja regionaalne arendusvõimekus“ raames

Käskkiri kehtestatakse perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 16 lõike 1 alusel ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse seaduse § 3 lõikega 2 ja peaministri 09. aprilli 2015. A korraldusega nr 28 „Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad“ punktiga 10 ja Vabariigi Valitsuse 15. detsembri 2014. aasta korraldusega nr 557 „Perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirja“ kinnitamine“.

1. Üldsätted

1.1. Käskkiri hõlmab Vabariigi Valitsuse 4. detsembri 2014. aasta korraldusega nr 528 „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ kinnitamine“ kinnitatud prioriteetse suuna 12 „Haldusvõimekus“ meetme 12.1 „Riigi võimekuse tõstmine inimressursside arendamise ja institutsionaalse suutlikkuse parendamise kaudu“ tegevust 12.1.4 „Kohalik ja regionaalne arendusvõimekus“ (edaspidi *meetme tegevus*).

1.2. Käskkirjaga reguleeritakse meetme tegevuse elluviimiseks toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ning korda.

2. Rakendusasutus, rakendusüksus, elluviija ja elluviimise korraldus

2.1. Meetme tegevuse rakendusasutus on regionaalarengu kavandamise ja koordineerimise eest vastutav ministeerium (edaspidi *rakendusasutus*).

2.2. Meetme tegevuse rakendusüksus on Vabariigi Valitsuse 15. detsembri 2014. aasta korralduses nr 557 „Perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse meetmete nimekiri“ meetme tegevuse 12.1.4 juures nimetatud asutus (edaspidi *rakendusüksus*).

2.3. Meetme tegevuse elluviija on Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi e*lluviija)*.

2.4. Riigi Tugiteenuste Keskus viib meetme tegevust ellu vastavalt oma juhtimis- ja kontrollsüsteemi kirjeldusele.

3. Meetme eesmärk ja oodatav tulemus

3.1. Meetme tegevuse eesmärk on suurendada inimeste ameti- ja erialast pädevust, juhtimis- ja koostöövõimekust ning institutsionaalset suutlikkust.

3.2. Meetme tegevuse elluviimise tulemusena paraneb kohaliku ja regionaalse tasandi arendusvõimekus, sealhulgas võimekus:

3.2.1. analüüsida arenguprotsesse, planeerida piirkonna arengut läbimõeldult ja koostada pädevaid arendusdokumente, samuti kavandada ja ellu viia strateegilisi ülesandeid, teha kindlaks piirkonna jaoks olulised valikud ja nendes kokku leppida ning vedada muudatusi;

3.2.2. korraldada kohaliku tasandi teenuseid säästlikult, kvaliteetselt, jätkusuutlikult, kõigile kättesaadavalt ning kohaliku omavalitsuse üksuste (edaspidi *kohalik omavalitsus*) koostöös ja kodanikuühenduste kaasabil;

3.2.3. kavandada ja viia läbi kohalike omavalitsuste ühinemisi.

4. Sihtrühm

4.1. Toetatavate tegevuste sihtrühm on:

4.1.1. kohalike omavalitsuste ametnikud ja töötajad, valla- või linnavalitsuse ametnikud ja töötajad ning valla- või linnavolikogu liikmed;

4.1.2. maakondlike arenduskeskuste töötajad;

4.1.3. maakondlike ja üleriigiliste kohaliku omavalitsuse liitude töötajad;

4.1.4. piirkonna elanikke esindavate kodanikuühenduste ja teenuseid osutavate kodanikuühenduste töötajad ja liikmed, sealhulgas juhatuse liikmed;

4.1.5. korteriühistute juhatuse liikmed.

5. Toetatavad tegevused

5.1. Toetatakse selliste komplekssete arenguprogrammide läbiviimist, mis panustavad käskkirja punktis 3 nimetatud eesmärgi ja tulemuste saavutamisse, sealhulgas:

5.1.1. õppematerjalide, juhendite, metoodikate ja mudelite väljatöötamine;

5.1.2. koolituste läbiviimine;
5.1.3. konsultatsiooniteenuse osutamine;
5.1.4. arengunõustamine, juhendamine ja mentorlus;
5.1.5. õppevisiidid ja stažeerimine Eestis ja teistes Euroopa Liidu liikmesriikides;
5.1.6. seminarid ja ühisarutelud või muud töövormid ühistegevuste planeerimiseks ja koostöö käivitamiseks;
5.1.7. teavitustegevused.

5.2. Arenguprogrammide läbiviimist toetatakse järgmistes valdkondades:
5.2.1. avalike teenuste osutamise korraldamine kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §-s 6 loetletud pädevusvaldkondades;
5.2.2. kohalike omavalitsuste vabatahtlik ühinemine;
5.2.3. piirkondliku arengu kavandamine;
5.2.4. ruumilise arengu planeerimine;
5.2.5. strateegiliste ülesannete kavandamine;
5.2.6. koostöö korraldamine;
5.2.7. kaasamise korraldamine;
5.2.8. vabatahtlike värbamine;
5.2.9. muud arendusvõimekuse tõstmisega seotud valdkonnad.

5.3. Tegevuste elluviimine korraldatakse järgmiselt.
5.3.1. Elluviija viib koolitaja või konsultatsiooniteenuse osutaja leidmiseks läbi hanked, sõlmib lepingud ja jälgib nende täitmist, arveldab teenuseosutajatega ja koostab tegevuse kohta aruanded.
5.3.2. Rakendusasutus annab sisulise panuse hangete lähteülesande koostamisse, osaleb pakkumuste hindamises ja planeerib riigieelarvesse riikliku kaasfinantseeringu.
5.3.3. Hangete lähteülesande koostamisel võetakse arvesse asjassepuutuvate uuringute tulemusi ja eksperdihinnanguid ning valdkonna eest vastutavate ministeeriumite ja teiste teemaga seotud poolte arvamusi ja ettepanekuid.

6. Toetatavate tegevuste näitajad ja nende sihtväärtused

Tabel 1. Näitajad

	Näitaja	Näitaja mõõtühik	Algväärtus	Sihtväärtus aastal 2018	Sihtväärtus aastal 2023
Väljundi näitaja	Kohalike omavalitsuste ja MTÜ-de osalejate arv ESF toetatud koolitustel, eesmärgiga suurendada nende asjatundlikkust	osaluskord	0	2856	5000
Tulemus näitaja	Kohalikest omavalitsustest ja mittetulundussektorist koolituse läbinute osakaal, kelle asjatundlikkus on suurenenud	protsent	88%	-	91%
Väljundi näitaja	Keskvalitsuse ja MTÜ-de osalejate arv ESF toetatud koolitustel, eesmärgiga	osaluskord	0	30	30

	suurendada nende asjatundlikkust				
Tulemus näitaja	Keskvalitsusest ja mittetulundussektorist koolituse läbinute osakaal, kelle asjatundlikkus on suurenenud	protsent	88%	-	91%
Tulemus näitaja	Ühinenud omavalitsuste osakaal ühinemiseks toetust saanud omavalitsustest	protsent	-	-	50%

7. Meetme tegevuse elluviimise abikõlblikkuse periood

Meetme tegevuse abikõlblikkuse periood on 1. aprillist 2015 aastal kuni 31. augustini 2023. aastal.

8. Eelarve

8.1. Meetme tegevuse kogueelarve on 1 276 529 eurot, mida rahastatakse Euroopa Liidu struktuurifondide kaudu Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest nii, nagu on kirjeldatud allolevas tabelis.

Tabel 2. Tegevuste rahastamise eelarve

Toetatav tegevus	Euroopa Liidu toetus (85%)	Riiklik kaasfinantseering (15%)	Kogumaksumus (100%)
Koolitus- ja nõustamistegevus	947 331	167 176	1 114 507
Elluviija kulud	137 719	24 303	162 022
KOKKU	1 085 050	191 479	1 276 529

8.1. Juhul, kui koolituskoha kinnituse saanud osaleja ei ilmu koolitusele, on koolituse korraldajal õigus esitada osaleja asutusele arve koolituskoha maksumuse ulatuses.

9. Meetme tegevuse eeldatav mõju läbivatele teemadele

9.1. Regionaalareng – seotud. Tegevused on töötatud välja kooskõlas „Eesti regionaalarengu strateegia 2014–2020“ ja selle rakendusplaaniga, panustades seeläbi otseselt riigi regionaalarengu eesmärkide saavutamisse. Meetmest rahastatavad koolitus- ja nõustamistegevused on otseselt ette nähtud kohaliku ja regionaalse tasandi arendus- ja planeerimisvõimekuse tugevdamiseks. Nende tulemusena osatakse piirkonnale omaseid ressursse ja eeldusi piirkonna arenguks ära kasutada ning kohalikke avalikke teenuseid

paremini korraldada. Tegevused tõhustavad ka kohalikul tasandil tegutsevate kodanikuühenduste avalike teenuste osutamise võimekust ning kohalikku arendustegevust ja piirkondlikku arengut puudutavas otsustusprotsessis osalemise võimekust.

9.2. Keskkonnahoid ja kliima – seos puudub.

9.3. Infoühiskond – seos on kaudne. On võimalik, et mõne arendusprogrammi raames käsitletakse muu hulgas IT-valdkonna teemasid.

9.4. Riigivalitsemine – seotud. Sihtrühm suudab tegevuste elluviimise tulemusena paremini arenguprotsesse mõista ja suunata. Arengu- ja planeerimistegevus on läbimõeldum ning seetõttu kasutatakse ressursse otstarbekamalt, luuakse eeldused majandusarenguks, töökohtade loomiseks ja parema kohaliku valitsemise korralduseks. Riigile tekivad kohalike omavalitsuste näol tugevamad partnerid. Kodanikuühendused saavad olla kohalikele omavalitsustele partneriks teenuste osutamisel, et avalikke teenuseid tõhusamalt ja mõjusamalt osutada. Tõhusamale haldamisele ja regionaalhalduse korrastamisele aitavad kaasa nõustamistegevused kohalike omavalitsuste vabatahtlike ühinemiste toetamiseks.

9.5. Võrdsed võimalused – seotud. Kodanikuühenduste, kohalike omavalitsuste ja teiste toetatavate sihtrühmade arendusvõimekuse kasvu ning teenuste parema osutamise tõttu paraneb teenuste kättesaadavus erinevatele rühmadele ja erinevate sotsiaalsete rühmade toimetulek. Näiteks aitavad paremad teenused sotsiaalvaldkonnas kaasa naiste võimalusele osaleda tööturul. Koolitusprogrammide tulemusena paraneb sihtrühma oskus erinevaid pooli paremini kaasata. Koolitus- ja nõustamistegevuste korraldamisel arvestatakse erinevate vähemusrühmade vajadustega, näiteks sellega, et tegevused oleksid vajaduse korral ligipääsetavad ka puuetega inimestele või et nad saaksid koolitusel osaleda muul moel (näiteks interneti teel). Vajaduse korral korraldatakse koolitustel tõlge.

10. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

10.1. Toetatavate tegevuste elluviimiseks ning toetuse andmise eesmärgi ja tulemuste saavutamiseks on abikõlblikud kulud, mis on tehtud kooskõlas käesolevas käskkirjas sätestatuga ning Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. aasta määrusega nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetustest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse väljamaksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*) kehtestatud tingimuste ja korraga.

10.2. Abikõlblikud on järgmised kulud:
10.2.1. elluviija personalikulud vastavalt ühendmääruse §-le 3;
10.2.2. koolitus- ja nõustamistegevuste läbiviimisega seotud kulud, sealhulgas:
10.2.2.1. lektorite, konsultantide ja ekspertide personalikulud vastavalt ühendmääruse §-le 3;
10.2.2.2. õppematerjalide, juhendite, metoodikate ja mudelite väljatöötamisega seotud kulud;
10.2.2.3. ruumide ja tehnika rent;
10.2.2.4. transport ja majutus;
10.2.2.5. toitlustus;
10.2.2.6. tõlkekulud;
10.2.2.7. trükised;
10.2.2.8. teavitamisega seotud kulud, sealhulgas veebidisain vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. septembri 2014. aasta määrusele nr 146 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse

andmisest avalikkuse teavitamise, toetusest rahastatud objektide tähistamise ning Euroopa Liidu osalusele viitamise nõuded ja kord".

10.3. Elluviija kaudsed kulud 15% ühtse määra alusel on abikõlblikud, arvutatuna otsestest personalikuludest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320—469), artikli 68 lõike 1 punktile b.

10.4. Käibemaks on abikõlblik, kui on võimalik selgelt näidata, et vastavalt käibemaksu reguleerivatele õigusaktidele ei ole tegevuste raames tasutud käibemaksust õigust maha arvata sisendkäibemaksu või käibemaksu tagasi taotleda ning käibemaksu ei hüvitata ka muul moel.

10.5. Tulumaksuseaduse § 48 lõike 4 tähenduses erisoodustusena käsitatav kulu ja sellelt tasutavad maksud on abikõlblikud üksnes eelnõu nimetatud abikõlblike kulude puhul.

10.6. Lisaks ühendmääruse §-s 4 loetletud mitteabikõlblikele kuludele on mitteabikõlblikud järgmised kulud:

10.6.1. töötaja töötasu, kui tasustatav töö on seotud senise ametijuhendi- või töölepingujärgsete ülesannete täitmisega, kui meetme tegevusega seotud töö lisanduvus ei ole eristatav;

10.6.2. seadmete soetamise ning põhivara kulumiga seotud kulud;

10.6.3. teised kulud, mis ei ole kooskõlas meetme eesmärkidega.

10.7. Meetme tegevuse raames ei toetata tegevusi, mille suhtes on toetus käsitatav riigiabina Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

11. Toetuse maksmise tingimused ja kord

11.1. Toetust makstakse vastavalt STS-i §-dele 28–30 ja ühendmääruse §-dele 11–15.

11.2. Toetust makstakse tegelike kulude alusel.

11.3. Elluviija esitab maksetaotluse struktuuritoetuse registri kaudu.

11.4. Viimane maksetaotlus esitatakse hiljemalt koos lõpparuandega. Viimane makse tehakse pärast seda, kui rakendusüksus on lõpparuande kinnitanud.

11.5. Maksetaotlust menetletakse rakendusüksuse juhtumis- ja kontrollsüsteemide kirjelduse alusel välja töötatud protseduuride kohaselt.

12. Elluviija õigused ja kohustused

12.1. Elluviijale kohalduvad STS §-s 24 ja selle alusel kehtestatud õigusaktides toetuse saajale sätestatud kohustused. Lisaks on elluviija kohustatud:

12.1.1. viima tegevusi ellu korrektselt ja kasutama toetust sihtotstarbeliselt. Kõik toetusest hüvitatavad kulud peavad aitama kaasa meetme eesmärgi saavutamisele, olema toetatavate tegevustega otseselt seotud ja abikõlblikud;

12.1.2. koostama ja esitama punktis 13 nõutud aruanded ning esitama rakendusüksusele ja rakendusasutusele tähtajaks nõutud teabe;

12.1.3. näitama toetuse kasutamisel, et tegemist on struktuuritoetusega, kasutades selleks nõutud sümboolikat;

12.1.4. koguma tegevustes osalejate kohta nõutud andmeid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 125 lõike 2 punktile e;

12.1.5. säilitama kulu abikõlblikkust tõendavad dokumendid ja muud tõendid vastavalt STS-i § 35 lõigetele 2 ja 4;

12.1.6. järgima hankimisel STS-i §-s 26 sätestatut;

12.1.7. andma sisulise panuse seire, auditi või hindamise teostamisse.

12.2. Elluviijal on õigus:

12.2.1. saada teavet elluviija suhtes tehtud otsuste ja toimingute kohta;

12.2.2. esitada lisateavet puuduste ilmnemisel vastavalt STS-i § 23 lõikele 2;

12.1.3. vaidlustada tema suhtes tehtud otsust või toimingut, kui sellega on rikutud tema õigusi;

12.1.4. teha rakendusasutusele ettepanekuid toetuse andmise tingimuste muutmiseks.

13. Tegevuste elluviimise seire

13.1. Elluviija esitab rakendusasutusele vormikohase meetme tegevuse vahearuande vähemalt kord aastas aruandeperioodi lõpu seisuga rakendusasutuse määratud tähtajaks. Kui tegevuste alguse ja esimese vahearuande esitamise tähtpäeva vahe on vähem kui neli kuud, esitatakse vahearuanne järgmiseks tähtpäevaks.

13.2. Kui vahearuande ja lõpparuande (edaspidi koos *seirearuanne*) esitamise vahe on vähem kui neli kuud, esitatakse vaid lõpparuanne.

13.3. Seirearuanne sisaldab ülevaadet tegevustest ja finantsprogressist, eesmärkide ning väljundi- ja tulemusnäitajate saavutamisest, elluviija hinnangut tegevuste tulemuslikkusele ning muud toetuse elluviimisega seotud teavet.

13.4. Seirearuanne esitatakse registri väliselt, juhul kui seda ei ole võimalik esitada registri kaudu.

13.5. Rakendusasutusel on õigus küsida elluviijalt igal ajal meetme tegevuse elluviimise ja tulemuste kohta lisateavet ning elluviija on kohustatud selle teabe esitama.

13.6. Seire käigus kogutud teave edastatakse STS-i § 33 alusel moodustatud valdkondlikule komisjonile.

14. Toetuse andmise tingimuste muutmine

14.1. Rakendusasutus võib muuta toetuse andmise tingimusi, tuginedes seireteabele, valdkondliku komisjoni soovitustele, rakendusüksuse või elluviija ettepanekutele, või kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik meetme tegevuse edukaks elluviimiseks või kui elluviijal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata.

15. Finantskorrektsioonid

15.1. Finantskorrektsiooni otsuse teeb rakendusasutus vastavalt STS-i §-dele 45–47.

15.2. Rakendusasutus algatab finantskorrektsiooni menetluse rakendusüksuse kirjaliku ettepaneku alusel.

15.3. Toetuse tagasimaksmine toimub vastavalt STS-i §-dele 48–49.

15.4. Rakendusasutus vähendab vastavalt finantskorrektsiooni otsusele toetuse andmise tingimuste käskkirjaga kinnitatud abikõlblike kulude eelarvet.

(allkirjastatud digitaalselt)

Arto Aas
Riigihalduse minister